

DEȘTEPTAREA

Foaie națională independentă.

Apare odată pe săptămână.

Abonamente:

Pe un an 6 cor. Dusă acasă sau cu poșta 8 coroane.
Pentru străinătate 15 franci. Numeri singuratici 10 bani.

Redacțiunea și Administrațiunea:
TIPOGRAFIA CIURCI & COMP., BRAȘOV.
Strada Hirscher Nr. 11.

Inserțiuni se primesc cu prețurile cele mai reduse după învoială. Prețul normal 5 bani 1 cm. pătrat. Manuscrise nu se înapoiază.

Legea nouă de presă.

Braşov, 27 Martie v. 1914.

Duminea viitoare, tocmai în ziua de Paștile catolice, întră în vigoare legea cea nouă de presă, care a fost publicată deja cu ordinul de executare cuprins întrun număr de peste optzeci de paragrafi din partea ministrului președinte, ca reprezentant al tuturor celorlalte ministere, după normele legale. O coincidență de tot semnificativă face, ca această lege să se inactiveze tocmai în această zi mare, în ziua Invierii, în care creștinii privesc cea mai mare sărbătoare, din câte le-a așezat biserica, căci ea însemnează triumful adevărului și pecelluirea credinței adevărate.

Trebuie să fie încă în viață memoria agitațiunea făcută, de toată presa fără deosebire, în contra proiectului acestei legi și discuțiunea înfocată generală înscenată de opozițiunea din Cameră, pentru ca discuțiunea specială să rămână cu mult mai îndărăt și astfel întreagă ținuta opozițiunii și cu ea și agitațiunea gazetărească să rămână mai mult o parodie de combatere, iară în fond să se confirme în tăcere consimțământul. Căci un lucru este mai pre sus de orice îndoială, anume că la noi nu exista numai libertate de presă, ci adevărată licență, care te pune zilnic în primejdia de a fi tăvălit în noroiu fără drept de apel și fără scut de apărare. Această primejdie nu provenia numai din partea presei streine, ci chiar și din partea presei noastre românești, care își luase de normă imitațiunea în toate formele a presei de ocazie și de reclamă ovrască.

Principiul sfânt, că presa și exprimarea gândurilor să fie liberă pentru oricare cetățean, încă nu poate fi identic cu acea libertate, ce o reclamă pentru sine presa ultraistă, de a fi volnică să scrie ce-i place și cum îi place în toate chestiunile și față de toată lumea.

Există anumite margini impuse de forme sociale, de grad de cultură, de sentimente omenești, de precepte evanghelice, care nu e permis să fie călcate în picioare, sub pedeapsa de a provoca reacțiuni și crime chiar, cum durere ne-a fost dat să auzim întâmplându-se de curând în Franța. De câteori nu s'a întâmplat, că s-au distrus familii întregi, s'au zădărnicit întreprinderi și lucruri mari, s'au prăbușit chiar imperii prin agitațiuni nesăbuite ale presei irresponsible, care își crede de a sa datorie a lansa știri senzaționale și a face furoare între cetățitori. Este de ajuns să nu fie cineva pe placul cutărui scriblar dela gazeta cutare, pentru că la toate ocaziunile să fie pișcat și aruncat cu noroiu, chiar și în chestiunile cele mai de însemnătate și mai vitale publice.

Nu voim să vorbim de presa streină dușmănoasă nouă, căci dela dușmani nici nu ne putem aștepta la altceva, iar apărarea noastră din partea legilor statului încă devenia problematică, ci ne referim la presa noastră românească. Oare care dintre bărbații noștri cu activitate publică să nu fi avut vreodată desiluziunea amară, de a vedea răstălmăcindu-i-se prin presă cele mai bune intențiuni și ridicându-se bănuială asupra faptelor celor mai nevinovate. Epitetele cele mai josnice și cele mai groaznice în acelaș timp cădeau ca ploaia asupra tuturor capetelor neplecate sub jugul cutărei coterii din jurul redacțiunii și nu era apă, care să poată spăla murdăria, cu care erau stropiți.

Ei bine, dacă ne bucurăm de ceva, este împrejurarea, că noua lege va pune frâu pornirilor patimașe și va îndruma presa în ogașa ei adevărată, căci problema presei este a da creștere, iar nu a sălbătăci. Noi ținem însă, că în zilele noastre presa ajunsese la noi un mijloc de sălbătăcire și nu de educațiune. Educațiune. pretinde a arăta și îndrepta greșelile cuiva

cu bunăvoință și blândeță, iar nu cu răscolirea celor mai înjositoare simțăminte și patimi și cu căutarea celor mai josnice expresiuni și cuvinte de hulă și batjocură. Nobilitarea manierelor și simțirilor trebuie să fie țința de căpetenie a unei prese, care-și exercită meseria în auzul și văzul tuturor și nu e compatibil cu gradul de cultură al veacului nostru, cu care ne place a ne fâli ca oficine de cele mai multe ori servite de noivi să profaneze idea sfântă, la al cărei altar e chemată să servească o presă adevărată și conștie de chemare ei înaltă. Și noi suntem de convingere, că legea cea nouă va aduce multe îmbunătățiri în această direcțiune și de aceea o salutăm, ca pe un eveniment de mare importanță.

N'avem alte motive a ne însufleți pentru regulamentări, dar când ele sunt practicate la loc și în direcțiune sănătoasă, cum ținem, că era absolut de lipsă a se aplica față de prea marea licență a presei din patria noastră, trebuie să ne bucurăm, că în sfârșit suntem îndrumați pe o cale nouă de adevărată cultură. Precum presa pornografică înjosește și degenerază simțurile, tot asemenea presa pătimașă sălbătăcește și răscolește patimile, rupând orice legături dintre om și om. Astfel punerea în aplicare a legii celei nouă de presă ni se pare nouă ca un eveniment vrednic de marea serbare a Invierii, în care zi se inactivează ea.

R.

La chestiunea edificării școlii comerciale din Braşov.

(Din «Revista Economică» Nr. 9).

Publicului nostru românesc de aici îi este destul de bine cunoscută chestiunea zidirii unui nou edificiu pe seama școlii comerciale superioare române din Braşov, singura școală de acest fel, pe care o avem noi Românii de dincoace de Carpați. Suntem siguri, că ne este așa de bine cunoscută, încât nu oredem să

existe azi Român intelectual, care urmărind chestiunile noastre de ordin public, să nu aibă cunoștință de acțiunea frumoasă și înălțătoare, pornită de „Solidaritatea”, asociațiunea băncilor noastre și de direcțiunea școlii numite mai sus, în scop de a aduna mijloacele necesare pentru zidirea unui nou edificiu școlar, un edificiu corăspunzător și demn de un popor conștiu, că viitorul lui rezidă în puterea sa economică. Și nu credem să existe suflet cinstit românesc, care să nu se bucure în modul cel mai sincer, văzând cum băncile noastre, mari și mici, împreună cu profesorii și absolvenții școlii noastre comerciale se grăbesc cu obolul lor să adune cât mai curând suma de bani, de care e nevoie la zidirea noului edificiu.

Acțiunea pentru adunarea mijloacelor necesare în scopul zidirii s'a pornit din convingere curată și din însuflețire sinceră. Ea e susținută cu energie de cei ce au luat-o asupra lor. Zi de zi vedem, cum instituțiunile noastre financiare se grăbesc să dea tot ajutorul, pe care îl pot da. Tot asemenea vedem și pe absolvenții școlii venind cu jertfa lor. Între astfel de împrejurări avem cele mai bune speranțe, că acțiunea se va sfârși cu rezultatele așteptate. Suntem atât de siguri, că rezultatele vor fi satisfăcătoare, încât am putea să așteptăm liniștiți și să nu mai zicem nici un cuvânt în această chestiune. Dacă cu toate acestea ne ocupăm azi din nou de afacerea edificării școlii noastre comerciale din Braşov, o facem în prima linie ca un tribut de recunoștință pentru cei ce și-au dat și-și vor da contribuțiile lor la adunarea banilor necesari în scopul zidirii și în al doilea rând o facem pentru a aduna la un loc toate actele mai însemnate, ivite în jurul acestei acțiuni, acte cu care voim să informăm și pe cei ce stau mai departe de cercul intereselor și preocupărilor noastre nemijlocite, dar cari în cazul dat, suntem siguri, că doresc să conlucre cu noi cei rămași să ne ocupăm și să ducem la îndeplinire această însemnată chestiune.

La toată întâmplarea este un augur bun și plin de cele mai ademenitoare speranțe, că inițiativa luată de „Solidaritatea”, asociațiunea băncilor noastre, pentru a aduna, resp. a mijloci sumele necesare în scopul zidirii noului edificiu școlar, este a se mulțami Domnului Vasile Stroescu, boierul basarabean cu nume și înțelegerea rară față de necesitățile noastre culturale și bărbatul, care an de an jertfește sute de mii, pentru propășirea culturală și economică a noastră, a Românilor din această țară. Atât de mult prețuim această inițiativă, încât cutezăm a zice, că, dacă ea n'ar fi venit dela acest mare binefăcător al neamului nostru, chestiunea edificării școlii comerciale din Braşov nu s'ar fi putut rezolvi așa de curând și așa de bine. Starea

școalei comerciale din Brașov și lipsa mijloacelor ei de învățământ sunt cunoscute de ani de zile, de aproape toți bărbății noștri de influență și autoritate. Cei chemați s'au preocupat neconținut de această afacere și au căutat mereu să afle modalități pentru a putea zidi un edificiu corăspunzător, mai cu seamă că edificiul actual era amenințat cu închidere din partea organelor statului. Nu s'a putut face însă aproape nimic, deoarece s'au lovit totdeauna de stavilele cele mai grele, de lipsa mijloacelor bănești. Pretutindenea, pe unde s'au adresat, au găsit sau uși închise, sau, în cazul cel mai bun, cuvinte de compătimire.

În anul trecut însă directorul și profesorii școalei comerciale s'au hotărât să mai facă o încercare și printr-o scrisoare, adresată Domnului Director al „Albinei” și președinte al „Solidarității”, Parteniu Cosma, au arătat starea de plâns și insuportabilă, în care se găsește edificiu școlar și i-au cerut să intervină la Domnul Vasile Stroescu, să li se dea și lor un ajutor pentru zidirea unui nou edificiu școlar, așa precum marele Mece-nat a fost dat pentru zidirea școalei superioare de fete din Arad și pentru gimnaziul românesc din Brad. Domnul Director Cosma și-a ținut de datoriță a recomanda Domnului Stroescu cu toată căldura cererea directorului și profesorilor școalei comerciale din Brașov. Răspunsul n'a întârziat. În o scrisoare a sa, adresată Domnului Director Cosma, Domnul Stroescu constată, că chestiunea școalei comerciale din Brașov este o chestiune a întregului neam românesc din Ungaria și-și exprimă dorința ca „Solidaritatea” să ia inițiativa, să adune mai întâi dela băncile noastre și dela alți înțelegători ai necesităților economice ale neamului nostru măcar o parte din sumele, ce le reclamă zidirea noului edificiu școlar, și asigură, că la urmă va pune și dânsul umărul, ca să se urnească din loc această mare greutate. Roagă pe Domnul director Cosma să-l aibă în rezervă; însă singur — zice — nu se bizuie să urnească așa o mare greutate și nici nu se cade. Această scrisoare plină de cele mai nobile sentimente a Domnului Stroescu a avut efect. Domnul Director Cosma a hotărât să prezinte cauza direcțiunii „Solidarității” și să se facă propunere în sensul dorințelor Domnului Stroescu. În ședința plenară a direcțiunii „Solidarității” dela 30 Noiembrie anul trecut secretarul „Solidarității”, Dl Ioan I. Lăpedatu, prezintă următorul raport:

Onorată Direcțiune!

Credem că fiecare dintre D-Voastră li este cunoscută starea umiltoare, în care se află de prezent edificiul școalei noastre comerciale române din Brașov. Unii ați avut prilej să Vă convingeți cu proprii D-Voastră ochi, că acest edificiu — față de pretensiunile și mijloacele moderne ale învățământului comercial — este adeseori o piedecă directă întru promovarea instrucției elevilor. Am ajuns până acolo cu edificiul școalei noastre comerciale din Brașov, încât azi este — pot spune cu siguranță — unul dintre cele mai necorăspunzătoare din întreaga țară, amenințat cu închidere din partea organelor statului.

Conducătorii și administratorii școalei: directorul, profesorii, și școala, s'au preocupat aproape neconținut de chestiunea zidirii unui nou edificiu, dar s'au lovit totdeauna de lipsa de mijloace materiale. Cererile acestei școale, făcute la guvernul țării în scop de a fi împărțită de un ajutor oarecare pentru cheltuielile de zidire, cereri susținute și de Consistorul arhiepiscopical din Sibiu, au rămas fără rezultat și tot ce s'a putut

ajunge până acum este un ajutor de Cor. 15.000 -- votat de orașul Brașov. — Încolo nimic!

Între astfel de împrejurări, directorul în conțelegere cu profesorii școalei au adresat la 16 Octomb. a. c., o rugare către dl Parteniu Cosma, ca director al Albinei și președinte al „Solidarității” să caute vre-un mijloc potrivit pentru a se face posibil financierea zidirii. Această cerere — prin intermedierea dlui director Cosma — a ajuns și în mâinile dlui Vasile Stroescu, care prin o scrisoare din 21 Noembrie a. c. e de părere, că chestiunea zidirii școalei comerciale din Brașov, este chestiunea întregului neam românesc din Ungaria și că ea trebuie luată în mână și rezolvită prin „Solidaritatea”. Marele Mece-nat ne asigură, că putem conta la ajutorul său și ne zice: „să-l avem oricând în rezervă”, dar, continuă dânsul: „singur nu se bizuie să urnească o greutate așa mare și nici nu se cade”.

E prea adevărat, Onorată Direcțiune, că nu se cade, ba nici nu e ertat a ne gândi să cerem tot dela un singur om. Băncile noastre și publicul mare grupat în jurul lor, au să-și facă în prima linie pe cât vor putea — datorința, căci ar fi o veșnică rușine, ca singura noastră școală comercială pentru învățătura economică să sucumbă în greutate, pe care n'are cum le învinge. De aceea trebuie să urmărim îndemnul dlui Stroescu și să luăm noi „Solidaritatea” chestia în mână, căutând cât și mijloace pentru a o duce la bun sfârșit.

Înainte însă de a Vă prezenta o propunere cu privire la acest obiect, permitemi-mi să dau citire scrisorilor, de cari am făcut amintire în cele precedente.

Cum vedeți directorul școalei, s'ar mulțami, dacă zidirea s'ar finanța mijlocindu-se un împrumut de Cor. 260.000 hipotecar, cu anuități, pe cari spera să-l poată plăti din eventualul câștig al internatului de elevi și din taxa edilă, ce o ar plăti acestia. Oricât de optimiști am fi cu privire la aceste izvoare de venit, cred, că — în propriul interes al școalei — nu ne este ertat a admite asupra ei o sarcină atât de mare ca suma menționată mai sus. Trebuie să căutăm, ca o bună parte a acestei sume să o procurăm pe calea ofertelor benevole și numai ce nu s'ar ajunge — în caz extrem — să se mijlocească ca împrumut. Și noi credem, că dacă băncile noastre s'ar obliga să contribuie cu sume potrivite spre acest scop, pe cari să le plătească în rată de 3-5 ani și dacă ar face asemenea și bărbății cu dare de mână ai noștri, s'ar putea aduna o sumă frumoasă, cu care să se poată începe zidirea. E prea de timpuriu să indicăm modalitățile și sumele, cu cari s'ar putea contribui; sperăm însă, că tractată chestiunea cu energie rezultatele bune nu vor întârzi a se arăta.

Intrucât Onorata Direcțiune a fi de acord cu vederile exprimate în cele precedente, ași fi de părere:

1. Să anunțăm, că „Solidaritatea” se angajează să deie tot concursul său pentru adunarea, respective mijlocirea sumelor, cari sunt de lipsă pentru zidirea școalei comerciale din Brașov și

2. Biroul „Solidarității”: președintele secretarul și cassarul se autorizează, ca în conțelegere cu factorii competenți ai școalei comerciale din Brașov, — să facă tot ce vor afla de bine pentru îndeplinirea angajamentului luat de însoțire.

Expunerile lapidare ale raportului au avut o înfrăunță hotărâtoare asupra membrilor direcțiunii „Solidarității”. Propunerile făcute au fost primite fără discuție și biroul a fost încredințat să facă pași urgenți pentru executarea lor. Biroul în prima linie s'a pus în conțelegere cu

direcțiunea școalei comerciale din Brașov și a stabilit, că adresa către bănci să emaneze dela „Solidaritatea”, iar una către foștii elevi, absolvenți de pretutindenea ai școalei, dela conducerea ei. Totodată biroul „Solidarității” a stabilit și sumele, cari urtau să fie cerute dela singuraticile bănci, ca ajutor pentru zidirea școalei comerciale. Asupra tuturor băncilor noastre — amăsurat mijloacelor de cari dispun ele — s'a făcut „un arunc” de peste 100.000 — (una sută de mii de coroane). Apelul biroului „Solidarității” este următorul:

Onorabilă Direcțiune!

Dupăcum desigur Vă este cunoscut direcțiunea „Solidarității”, în ședința sa plenară dela 30 Noembrie a. tr. s'a ocupat și cu chestiunea unui ajutor din partea băncilor românești pe seama școalei comerciale române din Brașov, în scop ca aceasta să-și poată zidi un edificiu școlar nou, corăspunzător trebuințelor ei actuale și recerințelor moderne ale învățământului comercial.

Motivele, cari ni-au îndemnat să ne ocupăm cu această chestiune sunt multe și demne de considerat.

În prima linie e faptul, prea bine cunoscut, ca edificiul actual al școalei comerciale din Brașov, — singura școală românească de științe economice și financiare din întreaga țară — este absolut necorăspunzător, insuficient și chiar nesănătos, amenințat cu închidere din partea autorităților statului. Este o veche casă de chirie cu câteva odăi scunde, mici și întunecoase, cari în afară de clasele elevilor, îndesați peste măsură, și o modestă cancelarie pentru profesori și directorul școalei, nu mai poate adăposti absolut nimic, deși o școală comercială trebuie să aibă laboratorii, muzee, sale pentru exerciții practice, biblioteci etc.

În rândul al doilea este îndemnul primit dela generosul Domn Vasile Stroescu, care — în urma unei cereri, ce i-a adresat președintele direcțiunii noastre — încă a pus în vedere ajutorul său, însă crede — și desigur cu drept — că sarcina să nu se lase pe umerii unui singur om, ci să-și tacă datorința și alții și în special băncile românești, iar dânsul să fie lăsat la urmă.

Al treilea este cunoștința, că de fapt băncile noastre au datorința morală indiscutabilă să deie mână de ajutor școalei lor, acelei școale, care le-a crescut și le va crește torțele intelectuale necesare la progresul financiar al neamului nostru.

Acestea și alte motive, pe care ușor le puteți gândi, ne-au îndemnat să decidem și să ne angajăm a mijloci dela băncile noastre ajutoare potrivite în scopul zidirii noului edificiu pe seama școalei noastre comerciale superioare din Brașov.

Pentru a zidi însă un edificiu corăspunzător, care să poată cuprinde, pe lângă salele de învățământ ale elevilor, laboratorii, muzee, sale de exerciții practice, biblioteci etc. și pe lângă acestea și apartamente speciale pentru un internat și pentru un curs comercial pentru fetele române, cari an de an vin tot mai mult să se califice în învățământul comercial, va fi necesitate de o sumă de circa 260.000 de cor. La această sumă — pe care susținătorii actuali ai școalelor comerciale n'au cum o procura — băncilor noastre li-se impune datorința să contribuie cu cât vor putea mai mult.

Știm noi bine, că cererile de ajutoare sunt foarte multe și greu de satisfăcut. Cu toate acestea cauza pentru care apelăm astăzi la marimozitatea Onor. Dv. instituit este nu numai o cauză mare, ci totodată și o chestie de onoare pentru băncile noastre și de aceea se cuvine să-și deie întâietate. Și dacă fiecare din băncile noastre ar contribui numai cu 1% din

profitul lor anual, în decurs de trei ani consecutivi, s'ar putea aduna o sumă foarte frumoasă, care, deși n'ar acoperi nici jumătate suma necesară de zidire, ar fi totuși un mare ajutor și un titlu de vecinică recunoștință față de cei-ce o vor dona.

Siguri, că Dvoastră veți aștepta după cuviință cererea noastră, Vă rugăm să contribuți cu o sumă corăspunzătoare, care după judecata noastră, ar trebui să fie circa ..... cor. Această sumă, pe care o puteți plăti în decurs de 3 sau cel mult în 5 ani în rate corăspunzătoare, desigur nu vă va face greutate și de aceea sperăm că o veți vota cu plăcere și însuflețire. Despre suma acordată veți binevoi a ne da declarația anexată, în a cărei așteptare mulțumindu-Vă trătește semnăm,

cu toată stima

Parteniu Cosma m. p.,
președinte.

Ioan I. Lăpedatu m. p.,
secretar.

Apelul adresat de direcțiunea școalei comerciale din Brașov cuprinde următoarele:

Școala comercială superioară gr.-or. română din Brașov, mama D-voastră sufletească, care v'a adăpostit sub aripile ei și v'a trimis în lume ineztrată cu arme biruitoare în lupta pentru existență, se găsește în mare strâmtoare. Din lipsa unui local corăspunzător și a colecțiilor și a laboratoarelor necesare, ea este amintită cu închidere. D-voastră puteți mai bine aprecia, ce pierdere însemnată ar fi aceasta pentru neamul nostru românesc din Ungaria, care nu mai posedă alte școli de asemenea natură.

În această mare primejdie, mama își ia voie să apeleze la fiii ei sufletești să-și sară în ajutor. Forurile școlare neavând fondurile necesare, „Solidaritatea” din Sibiu a decis a înlesni financierea zidirii unui nou edificiu școlar, ale cărui cheltuieli de aproximativ 260 000 coroane, să se acopere din contribuții benevole dela Băncile românești, dela Societăți și particulari marimozși, dar mai ales și dela foștii elevii ai școalei, cari au cea mai sfântă datorie morală de implinit față de dânsa.

Drept aceea ne luăm voie a vă ruga, ca drept recunoștință față de această școală să binevoiți a contribui la zidire cu o sumă potrivită pozițiunii D-v., subscriind declarațiunea alăturată, iar suma a o trimite după dorința la timpul său (cel mult în 3 ani) subsemnatei direcțiunii, de unde veți primi chitanță în regulă. Un mare serviciu ați face, dacă ne ați aduna asemenea contribuții și din cercurile D-voastră de cunoștințe.

Nădăduim că nu ne vom înșela în așteptările noastre juste și vom primi un răspuns cât mai favorabil și vă rugăm să primiți asigurarea recunoștinței noastre.

Brașov, din conferința ținută la 11 Decembrie, v. 1913.

Arseniu Vlaicu,
director.

Chemarea „Solidarității” către băncile românești și a direcțiunii școalei comerciale către foștii ei elevi, n'au răsunat în pustiu. Băncile noastre în frunte cu „Albina”, care singură a oferit considerabila sumă de Cor. 20.000 — și urmată de „Victoria”, de asemenea cu o contribuție frumoasă, s'au grăbit să răspundă chemării ce li s'a făcut. Rând pe rând, una câte una și-au anunțat obolul lor. Aproape toate au acceptat suma cu care au taxate ba unele dintre ele — spre laudă fie și — au oferit mai mult decât li s'a cerut. Foarte puține sunt acelea cari n'au putut da suma fixată de biroul „Solidarității”. La toate acestea s'au aflat motive demne de considerat. Aproape fiecare dintre ele trebuiesc să deie pentru școalele din comunităților lor ajurse în cea mai strâmtoare. Când publicăm aceste știri avem deja următoarele contribuții dela bănci:

„Albina”, Sibiu 20.000 —
„Victoria”, Arad 5.000 —

»Furnica», Făgăraș	K 1,800.—
»Criașana», Brad	» 1,800.—
»Cassa de păstrare», Săliște	» 1,500.—
»Murășiana», Reghin	» 1,500.—
»Patria», Blaj	» 1,500.—
»Vatra», Cluj	» 1,509.—
»Sentinela», Satul-nou	» 1,200.—
»Oraviceana», Oravița	» 1,000.—
»Corvineana», Hunedoara	» 1,000.—
»Poporul», Săliște	» 1,000.—
»Brașoveana», Brașov	» 1,000.—
»Șercaiana», Șercaia	» 1,000.—
»Cassa de păstrare», Mercurea	» 1,000.—
»Hațiegana», Hațeg	» 1,000.—
»Lumina», Sibiu	» 1,000.—
»Cassa de păstrare», Mercurea	» 1,000.—
»Lipovana», Lipova	» 1,000.—
»Doina», Câmpeni	» 1,000.—
»Coroana», Bistrița	» 900.—
»Cassa de păstrare», Sasca	» 900.—
»Silvania», Șimleu	» 900.—
»Selegiana», Jibou	» 900.—
»Iulia», Alba-Iulia	» 750.—
»Auraria», Abrud	» 750.—
»Sătmăreana», Seini	» 750.—
»Agricola», Sebeșul-săsesc	» 600.—
»Banca populară», Dej	» 600.—
»Cămpina», Mociu	» 600.—
»Nădlăcana», Nădlac	» 600.—
»Agricola», Hunedoara	» 600.—
»Banca populară», Caransebeș	» 600.—
»Mercur», Năsăud	» 500.—
»Tănăveana», Sighișoara	» 500.—
»Ajutorul», Șeica mare	» 500.—
»Grănițerul»,	» 500.—
»Voileana», Voilea	» 500.—
»Cordiana», Fofledea	» 450.—
»Olteana», Viștea-de-jos	» 450.—
»Codrena», Băsești	» 450.—
»Drăganul», Beiuș	» 300.—
»Porumbăceana», Porumbac	» 300.—
»Ibleșana», Reteag	» 300.—
»Zlăgoeana», Zlagna	» 300.—
»Venețiana», Veneți	» 300.—
»Avrigeana», Avrig	» 300.—
»Izvorul», Ighiu	» 300.—
»Vulturul», Tășnad	» 300.—
»Riureana», Mănăștur	» 300.—
»Cetatea», Cohalm	» 250.—
»Concordia», Gherla	» 200.—
»Viitorul», Ocna	» 200.—
»Isvorul», Sebeș	» 200.—
»Zărândeana», Băița	» 200.—
»Viitorul», Ocna	» 200.—
»Frăția», Agnita	» 180.—
»Strugurul», Pianul-de sus	» 150.—
»Dunăreana», Cubin	» 150.—
»Orientul», H. Dobra	» 150.—
»Banca Populară», Birckis	» 150.—
»Inst. credit», Mehadia	» 150.—
»Berzava», Seșița	» 150.—
»Berzovia», Jidovin	» 150.—
»Bănățiana», Bucoveț	» 150.—
»Negoiul», Porumbacul-sup.	» 150.—
»Orientul», Dobra	» 140.—
»Speranța», Borgo-Prund	» 120.—
»Buciumana», Cucim	» 100.—
»Codru», Lupșa	» 100.—
»Varadiana», Varadia	» 100.—
»Zorile», Mărgan	» 100.—
Total	K 66,240.—

Aceste snt contribuțiile anunțate până astăzi. Mai avem însă să primim răspuns încă dela multe bănci, despre care n'avem motive a ne îndoi, că nu vor contribui în măsură tovarășelor lor. Credem sus și tare că suma de cel puțin una sută mii de coroane se va aduna numai dela bănci. Va fi un caz fără precedent aceasta menit să stărbă admirația ori căruia om de bine.

Alătura cu contribuțiile băncilor noastre sunt vrednice de remarcat și contribuțiile profesoralilor școlii și ale foștilor elevi, absolvenții de pe vremuri ai școlii comerciale din Brașov. Până astăzi au intrat contribuții frumoase. Ne place a crede — cunoscând sentimentele foștilor elevi, azi bărbați cu frumoase și însemnate situațiuni, că aceste contribuții se vor augmenta și vor ajunge o sumă, de care până acum nu au făcut mărturie absolvenții nici unei școli românești, ba poate nici chiar străine. Și nu fără temei. Intre absolvenții acestei școli întâlnim oameni de cele mai nobile sentimente. Intre ei întâlnim profesori, înalți funcționari de stat și privați directori de întreprinderi, ba chiar și bărbați cu însemnate roluri în viața de stat. Când toți aceștia își vor face datorința față de școala care i-a făcut oameni, lumea va trebui să rămână surprinsă de capabilitatea lor de jertfă. Până astăzi s'au făcut următoarele contribuții din partea profesoralilor și a foștilor elevi:

Arseniu Vlaicu, director, Brașov	K 500.—
Andrei Bărcănu, prof. Brașov	» 500.—

Ioan Socaciu, prof. Brașov	K 500.—
Ioan C. Panțu, prof. Brașov	» 500.—
Ioan Pricu, prof. Brașov	» 500.—
Dr. Ioan Baci, prof. Brașov	» 200.—
Otto Schiel, fabricant Bușteni	» 1000.—
Anton Mânzatu, proc. București	» 1000.—
Lazăr Theodor, secr. Cam. de com., Botoșani	» 750.—
Gh. Fugaciu, cont. «Cămpina», Sinaia	» 500.—
Const. Popp, șef de lichid. »Albina», Sibiu	» 500.—
Vasile Gămulea, funcț. pens., Albina, Sibiu	» 400.—
Aurel Lupșan, dir. de bancă, Giurgiu	» 400.—
Nicolau Munthiu, secr. de bancă, Șimleu	» 360.—
Gh. Popica, contab. Bușteni	» 350.—
Irsif Oncioiu, șef-contabil, Albina, Brașov	» 300.—
Sandu Bucurenciu, funcț. de bancă, Brăila	» 300.—
Ioan Peteu, fabricant, Brașov	» 300.—
Tr. Andreica, cont., «Doina», Câmpeni	» 300.—
D. D. Hanciu, com., T.-Măgurere	» 300.—
C. Bozdog, cont. Hunedoara	» 300.—
Afilon Popoviciu, cont. Bragadiru, București	» 300.—
V. V. Bontescu, s.-dir. «Ustredna» B-pesta	» 300.—
Grig. Domilescu, dirigent «Roșiori-de-vede»	» 300.—
I. Vătășan, ins. gen., «Albina», Sibiu	» 300.—
Gh. Ciupală, fabr. de postav, Brebu	» 300.—
Fl. Căpățină funcț., «Albina», Sibiu	» 300.—
C. Manciu, com. Cămpina	» 300.—
I. Rebeș, cas. «Albina», Sibiu	» 250.—
Oc. Neagoș cas. «Lămina», Sibiu	» 250.—
A. Gușu, funcț., «Albina», Sibiu	» 250.—
D. Stinghe, funcț., «Albina», Sibiu	» 250.—
Șt. Penesiu, șef de birou Buteni	» 200.—
Ioan Budiu, director, Hațeg	» 200.—
P. Dancășiu, funcț. de poștă, Budapesta	» 200.—
I. Rusu «Banca Naț.» Tulcea	» 200.—
Gh. Popoviciu, fabricant, Ploiești	» 200.—
Aurel Chicomban cont. Sinaia	» 200.—
Vasile Preșmărean cont. Sinaia	» 200.—
Gh. N. Măciucă, cont. «Brag.» București	» 200.—
Th. Nicolau, comis. București	» 200.—
A. Pop, funcț. «Albina», Sibiu	» 200.—
P. Manole, funcț. «Biroul de inf.» Sibiu	» 200.—
Oc. Fulea, șef-cont., «Lumina», Sibiu	» 200.—
D. D. Simian, student, București	» 200.—
Tr. Voina, funcționar, București	» 200.—
Romulus Dogariu, secr. Brașov	» 150.—
E. Vancu, dirig. Marosvásárhely	» 150.—
Amil A. Chiffa, șef-cont. Bistrița	» 150.—
D. G. Gall, f. «Albina», Elisabetopole	» 150.—
Alexe Odor, funcț. «Albina», Sibiu	» 150.—
Dan Voina, funcț. «Banca gen. de asig.»	» 150.—
Anghel Bena, funcț., «Albina», Sibiu	» 150.—
Th. Cristian, funcț. de bancă, Azuga	» 150.—
Gh. Baboe funcț., «Albina», Brașov	» 150.—
S. Urian, funcț. de bancă, Jibou	» 150.—
Gh. Bașca, cassier, Seini	» 120.—
E. Hocman, funcț. «Albina», Sibiu	» 120.—
I. Meșotă, funcț. de bancă, R.-Vâlcea	» 120.—
Gh. Pașca, funcț. de bancă, R.-Vâlcea	» 120.—
Tit L. Langa, cont. Șercaia	» 120.—
P. Dobrea, voluntar, Riva	» 120.—
Theodor Rhein, director, Brașov	» 100.—
Richard Scheeser, funcț. Brașov	» 100.—
P. de Petric, funcț. comit. Săcele	» 100.—

I. Radu, cont. Sighetul Marmației	» 100.—
Emil Lupea, cond. de filială, Vințul-de-jos	» 100.—
I. Răducescu șef-contabil, Sasca	» 100.—
Ioan Iosif, director, Cohalm	» 100.—
E. Bărcănu, funcț. de asig. Brașov	» 100.—
Nicolae Oprisiu, cont. Bistrița	» 100.—
Enea Medean, contabil, Sebeș	» 100.—
Cornel Lazar, diacon, Arad	» 100.—
Coman Toader, proprietar, Călăraș	» 100.—
Nicolae Plotogea, cont. Azuga	» 100.—
Andrei Fătuleț, comersant, Ploiești	» 100.—
T. O. Babeșu, funcț. de asig. Sibiu	» 100.—
Gheorghe Vintilă, funcț. Sinaia	» 100.—
I. Checicheș, cont. Bucium la «Detunata»	» 100.—
T. A. Grecianu, cont. București	» 100.—
V. Dâmboiu, cont. Bragadiru, București	» 100.—
V. Bertianu, cont. Bragadiru, București	» 100.—
C. Miron, cont. Bragadiru, București	» 100.—
V. Ciocoiu, cont. Bragadiru, București	» 100.—
Vasile V. Voina cont. Azuga	» 100.—
G. Crișan funcț. de bancă, Ighiu	» 100.—
P. Dâmboiu, funcț. de bancă, Uioară	» 100.—
I. Brut Păcurariu, funcț. de bancă, Arad	» 100.—
V. Iordache, secr. prot. Brașov	» 80.—
Dumitru Voina student, Zürich	» 80.—
I. Malteiu, funcț. de bancă, Paloș	» 60.—
R. Verișan, șef-cont. Sighișoara	» 50.—
Ioan Ghișă, șef-contabil Brad	» 50.—
Gh. Vas, prin-contabil Voila	» 30.—
Total:	K 20,830.—

Pe lângă bănci, profesorii și absolvenții școlii comerciale s'au mai făcut și alte contribuții. Abstracție făcând dela contribuția orașului Brașov, de care se face amintire și în raportul secretarului «Societății», publicat mai sus, s'au mai găsit unii oameni înțelegători, cari lăra să fie direcționați s'au grăbit să-și anunțe obolul lor. Astfel au contribuit:

«Banca Românească», București	K 1,000.—
Corpul profesoral dela gimnaziul și școala reală din Brașov	» 1,000.—
Corpul învățătoresc, Brașov	» 300.—
V. Muntean, șef-cont. «Patria», Blaj	» 150.—
C. Focșănean, șef de gară, T.-frumos	» 20.—
Total	K 2,470.—

Total s'a contribuit până azi:	
dela bănci	K 66,240.—
dela prof. și absolv. școlii com.	» 20,830.—
dela diverși	» 2,470.—
La un loc	K 89,540.—

Dar ce sunt încă aceste contribuții pe lângă suma de Cor. 260,000, de care e necesitatea la zidirea noului edificiu, care după planul de zidire va cuprinde:

8 sale de preleferii pentru băieți pe seama a 45 de elevi, — 2 sale de prelegeri pentru fete pe seama a 45 de elevi	— 1 sală mare festivă. — 1 muzeu fizic.
1 muzeu merceologic. — 1 muzeu chimic.	— 1 laborator chimic pentru elevi. — 1 amfiteatru comun, pentru prelegeri fizice chimice, merceologice etc. — 1 birou pentru director, 1 antreu în acest birou — 1 cancelarie pentru profesori și conțințe. — 1 antreu în această cancelarie. — 1 bibliotecă profesorală. — 1 sală de lectură și bibliotecă pentru elevi. — 2 locuințe pentru servitori din câte 1 odaie și 1 bucătărie — 1 ghișeu pentru portar. — 1 bucătărie mare. — 1 soltragerie pentru circa 80 de elevi. — 1 odaie de servitoare. Dormitoare pentru circa 80 de elevi. 1 odaie pentru conducătorul internatului, eventual cu antreu — 1 infirmerie constatatoare din 2 odă și 1 baie plasată ev. în mansardă. — Pivnițele, cămările și șoproanele de lipsă. Closetele și pisoarele. — Spălătoarele comune de lipsă la internat. Garderobe în corri-

doare. — Luminat cu gaz sau electricitate după deciziune ulterioară. Incalzire cu sobe pentru lemne și cărbuni. — Teritoriul ocupat cu clădirea, indicat a b. c. d. e. f. și cu linii în planul de situațiune, să nu treacă peste 800 metri pătrați. — Clădirea să aibă: subsol, parterre și 2 etaje. În edificiu să se introducă apeductul și canalizarea. — În parterre să se facă o fântână pentru băut apă și ca decorațiune.

Ce privește tornele și stilul, se lasă libertate deplină proiectanților; se exclude însă stilul secesionist. Intregă zidirea să stea în armonie cu împrejurimea.

În parter și etajul prim să fie plasată exclusiv școala, iar subsolul și etajul al doilea să fie destinat administrațiunii și internatului.

Suma adunată e încă relativ puțină. Va trebui să se continue cu insistență adunarea mijloacelor. De bănci suntem siguri, că-și vor face datorința. De absolvenți asemenea. Urmează după aceasta la rând marel public românesc de pretutindenea, despre care deasemenea nu avem motive a ne îndoi că nu se va grăbi să-și dea și el obolul în favorul singurei noastre școale comerciale. Și dacă bărbații noștri cu dare de mână, între cari unii s'au distins prin însemnate acte de caritate și filantropie și cei grupați în jurul băncilor noastre vor da numai o minimă parte din prisosul venitor lor, atunci se va aduna în cea mai mare parte suma reclamată de zidirea unui edificiu școlar pe seama școlii dela Brașov. Atunci desigur se vor desminți odată pentru totdeauna afirmațiunile acelor, cari se lasă a crede că pătura intelectuală a neamului nostru nu mai e capabilă de lucruri mari. Va fi lucru mare aceasta nu atât pentru banii ce se vor aduna, ci în deosebi pentru că se va face mărturie că poporul nostru are deplină înțelegere pentru însemnătatea școlii noastre comerciale în viața noastră economică și culturală. Această înțelegere va prețui mai mult decât toate zecile, ba poate și sutele de mii ce se vor aduna.

Școala comercială dela Brașov este — cum se scria în unul din numeri trecuți ai revistei noastre

«produsul spiritului practic și înțelept al vechilor brașoveni, cari împreună cu neuitatul George Barțiu și de cele mai multe ori la inițiativa lui, au pus la cale atâtea și atâtea acțiuni folositoare pentru neamul românesc. Ea a fost înființată deja la 1869 când în această țară — afară de școala comercială din Pesta — nu mai era nici o altă școală de acest fel. Este deci cea dintâi dintre școlile orașelor de provincie ba dacă considerăm că începuturile unui învățământ comercial la Românii din Brașov merg cu mult mai înainte de anul înființării și că ajung până la anii 40 ai sutei trecute, putem zice că școala noastră comercială este cea dintâi din întreaga Ungarie și că dela 1869 ea este numai organizată cu trei cursuri și amăsurat legilor timpului.

Această școală, dela 1872 încoace de când s'a ținut primul examen de maturitate și până astăzi a dat vieții culturale și economice a neamului nostru 42 de generații de absolvenți, toți bine pregăuți pentru chemarea lor și la înălțarea rezultatelor, la care a putut ajunge — în decursul timpurilor — învățământul comercial. Dacă școala noastră comercială nu ar putea arăta alt succes decât numai această lungă serie de absolvenți, dintre cari mulți au făcut obștii servicii excelente, ar fi de ajuns pentru a avea recunoștința neamului întreg. Recunoștința aceasta va trebui să fie însă ndoită, dacă vom considera greutățile extraordinare de tot felul — materiale didactice etc. — prin cari a trebuit să treacă, special profesorii acestei școale și totuși să producă rezultatele atinse mai sus să le producă și ajungă în un asfel de grad, încât mai mult nici că se putea aștepta:

La început această școală era adăpostită în edificiul gimnaziului român din Brașov, pusă sub o singură conducere cu acesta și ajutată de puterile didactice ale lui. Avea însă și buni profesori de specialitate. Fără îndoială conducerea comună cu a gimnaziului era destul de deficilă. Cu toate acestea, școala noastră comercială a ținut pas cu mult succes cu schimbările mari prin cari a trecut învățământul comercial, fără să-și uite de trebuințele specifice ale vieții economice române. Profesorii ei — ne mai fiind alt institut similar — sunt siliți să-și facă înșiși manualele de școală și să le conformeze nu numai planului comun de învățământ, ci și referințelor și împrejurărilor noastre, cum și a celor din România, unde își aflau ocupațiunile și viitor — mai cu seamă la început — cei mai mulți dintre absolvenții școlii. Ei urmăresc din depărtatul Brașov tot ceace se produce în apus pe terenul științelor comerciale și încă cu atât interes și succes, încât chiar și cei care cred că toată înțelepciunea științelor de specialitate s'a oprit din jos de Pesta, au rămas surprinși de spiritul viu și modern, ce stăpânește în școala noastră comercială. Inseși rapoartele organelor de stat au trebuit să recunoască aceasta și celce a cetit vre-odată un asemenea raport, va fi simțit desigur mândria ființei sale de Român. Și nici nu se putea altcum, când știm că în rândurile dascălilor acestei școli găsim pe Andreiu Barseanu, Ioan C. Panțu, Arseniu Vlaicu, Ioan Socaciu și alții, toți bărbați cu cea mai bună reputație în specialitatea lor. — Zelul și devotamentul de adevărați apostoli ai profesorilor, a suplinit multe din nevoile școlii. Căci deși despărțită mai târziu de gimnaziu, cu corp profesoral propriu, ea a rămas lipsită de cea mai mare parte a mijloacelor de învățământ moderne. I-au lipsit colecțiunile, muzeele, laboratoarele speciale și altele. Abia a putut avea clase pentru elevi și și acelea ca vai de ele. Și cu toate acestea rezultatul învățământului nu a suferit. Nu, pentru că l-au compensat jerttele profesorilor, pentru ceace — desigur — nu aștepta altă răsplătă decât ca publicul nostru să se intereseze, în slăbit, și de năcazurile școlii lor. Și de sigur puțini oameni vor fi având azi mulțumirea sufletească a modeștilor profesori dela Brașov, cari văd că instituțiunile și publicul nostru le știe onora și apreția jerttele ce le-au adus pentru cultura și economia română.

Astăzi învățământul comercial intru atâta a progresat și atât de multe sunt recerînțele lui, încât cu greu se mai poate cultiva oriunde și oricum. Cine intră azi în școală comercială modernă, asortată cu toate mijloacele de învățământ, rămâne surprins de ceace vede. Întâlnește nu numai clase mari, luminoase și spațioase, ci și tot felul de colecțiuni, muzee, laboratorii, săli de exerciții practice etc. Azi studiul chimiei, merceologiei și tehnologiei, nu se mai face numai din carte, ci îndeosebi din demonstrațiuni în laboratoriu, cu schtopicon, etc. În parte, geografia comercială asemenea. Pentru exercițiile de contabilitate, aritmetica comercială, lucrări de birou și celelalte încă sunt de lipsă întocmiri corespunzătoare. Fără aceste și altele asemenea lor, progres în învățământul comercial cu greu se va mai putea ajunge. Ei bine din toate acestea școala noastră comercială nu are aproape nimic. Dar chiar să le aibă, nu are unde le întocmi, căci edificiul ei — cum se arată și în apelul »Solidarității» — e absolut necorăspunzător. El trebuie înlocuit prin un altul corespunzător, asortat cu toate recerînțele moderne ale unui asemenea edificiu. Trebuie să se facă aceasta nu pentru interesele restrânse ale școlii din cei patru păreți, ci pentru interesele mari și vitale ale neamului. Căci la noi, mai mult ca la oricare alt neam din țara aceasta, învățământul comercial trebuie să

fie și să rămână piatra unghiulară a viitorului nostru. Noi nu în carieri improductive avem să ne căutăm fericirea, ci în ocupațiunile și profesiunile cele mai reale și mai productive. Iar mijlocul pentru aceasta ne este învățământul comercial. Nu însă învățământul comercial străin, cosmopolit, ci învățământul comercial românesc, nedece învățământul din noi și pentru noi. Sub acest raport școlii comerciale din Brașov îi revine, special de aici înainte cea mai frumoasă misiune. Ea are să se acompeze tot mai mult necesităților vieții noastre economice, pe care o vedem, că ia forme tot mai concrete și cadre tot mai largi. Pentru viața »vie» economică să crească și să înflorească școala comercială dela Brașov. Și cu ea neamul românesc!!

Cronică.

Preparandie românească de fete. Ziarele din Budapesta sunt informate că ilustratarea Sa episcopul Dr. Fr. Frunțiu a primit, din partea ministrului de pulte, permisiunea de a deschide cu începutul viitorului an școlar o preparandie de fete în Lugoj.

Congresul internațional al presei va avea loc dela 12 la 15 Iunie în Copenhaga. După congresul participanților vor vizita expoziția din Malmoe. La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni: Pastrarea secretului redacțional. Dreptul de reproducere al lucrărilor ziaristice. Ajutorarea reciprocă a ziaristilor cari lucrează în țări străine. Camera ziaristilor și asigurările pentru presă.

Manevrele. Zilele acestea a sosit în comitatul Vas o comisie militară pentru a cerceta terenul, unde vor avea loc manevrele din toamna aceasta. Terenul a fost aflat de potrivit și va fi recomandat pentru ținerea manevrelor. Ciocnirea celor două armate înamicie va avea loc lângă Szentgotthárd, pe câmpia istorică dela Nagylálva.

Experiențe interesante cu telefonul fără fir s'au făcut în turnul Eiffel din Paris. Experiențele s'au făcut cu noul aparat de telefon fără fir al profesorului Marzi. Într'un sat, la o distanță de 360 kilometri de turn, cânta un tenor acompaniat de orchestră. Întregul concert a fost auzit cu claritate de experimentatorii cari se aflau în turnul Eiffel.

Din America în Norvegia cu aeroplanul. Din Crstiana se anunță: Aviatorul american Albert Poulsen va întreprinde la vară zborul cu aeroplanul din America de Nord în Norvegia. Aparatul, cu care aviatorul american va executa acest sbor, percurge 110 kilometri pe oră. Secretarul aviatorului a sosit zilele trecute la Crstiana pentru a lua înțelegere asupra sborului cu cercurilo competente. Itinerarul aviatorului Poulsen este: Labrador — Davis — Grönlanda — Irlanda — Norvegia.

Sufragetele din Pompei. Ultimele săpături făcute la poalele Vezuului pe locu fostului oraș Pompei, au de rezultat o constatare așa zicând senzațională și anume: cât de mult semăna viața societății de atunci cu cea din zilele noastre. Se știe că a fost descoperită, între multe alte ziduri și o ospătărie de pe acele timpuri, pe ai cărei pereți erau scrise placarde pentru alegeri. Din aceste placarde se poate constata că și în Roma de odinioară au avut mare trecere șireturile și trucurile caracteristice ale alegerilor de azi.

De pe una din aceste placarde descoperim că și în Pompei au existat sufragetele, cari însă nu au luptat pentru câștigarea drepturilor sexului lor, ci în interesul favorizilor. Pe o placardă se poate citi bine de tot declarația unor dame cu numele Patronia și Stalia, unde zic, că dacă ele ar avea drept de vot, nu ar vota cu alt cineva decât cu candidații Casellus și Albucius.

E interesant argumentul, cu care care caută să convingă pe alegătorii în profitul favorizilor. În josul placardei stă

scris: Cei ce vor vota cu inima curată pentru candidații noștri, aceia vor fi favorizii lui Venus". Mai jos se văd scrise următoarele: »Acela care nu votează pentru noi e un măgar».

Nu trebuie să credem că acești candidați au luptat după posturi remunerate cu ceva. Oficiantii comunelor romane muceau, fără a fi plătiți, dar alegerea în vre-o funcție publică era considerată ca o mare onoare, ba cei aleși făceau încă pe cheltuiala lor drumuri, conducte de apă, zideau temple și aranjau jocuri de circ pentru popor.

Capul unui sinucis. Un comerciant din Madrid, anume Salvador Lopez, încurcat în afacerile lui, s'a decis să se omoare și hotărârea smintită și-a îndeplinit-o disperat, în niște condițiuni de deosebire dramatice. Suindu-se în turla cea mai înaltă a catedralei, s'a aruncat jos de acolo. În cădere, lovindu-se de o linie telegrafică, firul metalic îi rețeză capul despărțindu-i-l de corp. Capul însăngerat, se rostogoli ca o bombă într'o cafenea, în mijlocul mulțimei consumatorilor, încremențiți de spaimă.

Numărul studenților din Europa. Revista »Science» arată că în Europa sunt 125 universități, cari în cursul an. 1913 au fost frecventate de 228.732 studenți. În frunte vine universitatea din Berlin cu 13.884 studenți. Parisul, care altădată ocupa primul rang, a căzut de astădată la al doilea rang, numărul studenților universității din Paris cifrându-se la totalul de 12.985.

În schimb, numărul studenților străini, înscriși în fiecare an în universitățile franceze, e într-o enormă creștere. Pe când în 1900 era de 1770, în 1910 a ajuns la rotunda sumă de 5800, iar în 1913 a trecut de 10.000. Așa, Austro-Ungaria care în 1900 n-avea în universitățile franceze înscriși decât 31 studenți, în 1910 avea 133; Germania s-a ridicat în acest interval dela 71 la 373, și Statele-Unite ale Americii dela 57 la 123. Dacă ne raportăm acum la universitățile din cele 2 mari capitale ale Franței și Germaniei, vedem că pentru Berlin numărul studenților străini înscriși la universitatea acestui oraș a rămas aproape staționar; în 1901 erau 829 studenți și în 1903 numărul studenților a fost de 820, în schimb Parisul la 1901 a avut 3.307, la 1908 numărul a fost 3.326, iar în anul curent numărul studenților străini înmatriculați la universitatea din Paris se ridică la 3526.

În ce privește numărul studenților, în general, la celelalte facultăți europene, cifrele se comportă astfel: Germania are 21 universități cu 49.000 studenți; Franța 16 universități cu 32.000 studenți; Austro-Ungaria 11 universități cu 30.000 studenți; Anglia cu 15 universități, 25.000 studenți; Rusia cu 9 universități, 23.000 studenți; Spania cu 9 universități, 12.000 studenți; Elveția cu 7 universități, 6.500 studenți; Belgia cu 4 universități, 5.000 studenți; Suedia cu 2 universități, 5.000 studenți; România cu 2 universități, 5.000 studenți; Olanda cu 5 universități, 4.000 studenți; Italia care e foarte bogată în mici școli superioare, are 21 universități cu 24.000 studenți.

Succesiunea I. Kalinderu Din București se scrie: Succesiunea lui I. Kalinderu se compune din următoarele:

Moșia Grecii din jud. Olt, în întindere de 2234 hectare.

Moșia Tecuci-Kalinderu din jud. Teleorman în întindere de 2600 hectare.

Moșia Seaca jud. Teleorman, în întindere de 900 hectare.

Moșia Ciulnița-Eustațiade din jud. Muscel în întindere de 82 hectare.

O vie în comuna Leordeni (Muscel) de 8 hectare, Moșia Glâmbocata, județul Dâmbovița în întindere de 240 hectare, evaluată la 250.000 lei.

Moșia Ciulnița-Eustațiade, trupul din jud. Argeș, de 150 hectare.

Moșia Colonești, județul Olt, de 200 hectare, evaluată la 203.000 de lei.

Un imobil în orașul Brăila, Piața Portului, evaluată la 46.000 lei.

La toate aceste imobile care ar reprezenta o valoare de circa nouă milioane, se adaugă numărul și efectele, precum

și bijuteriile găsite în casa defunctului, ceace face ca totalul succesiunii să atingă cifra de 14 milioane.

Defunctul ținea actele importante în lada de fier a Domeniilor Coroanei aflată în localul casei de depuneri.

În această lada s'au găsit, pe lângă banii cari aparțineau administrației domeniilor și următoarele acte și sume de bani: corespondență cu casa regală, un testament al dnei Xanto și un altul al dlui Xanto, încredințate de aceștia lui Kalinderu, un testament al d-nei Lidia Filipescu, încredințat în aceleași condițiuni; aceste testamente au fost înapoiate celor în drept și cari prin bizara coincidență a soartei supraviețuiesc celui cărui ea îi încredințaseră executarea ultimei lor voințe; în fine s'au găsit recipise și anume una de 115.300 lei aparținând societății culturale »Steaua» și alta de 62.000 lei aparținând societății »Albina».

Moștenitorii sunt: Dna Elena maior Traian Doiculescu, d. Lazăr Munteanu, nepoți de soră; d. Mihail Kalinderu frate; dna Mina C. Culita, dna Eliza Kalinderu, dna Ioana Kalinderu, dna Elena maior Gh. I. Cantacuzino, nepoate de frate; dna Elena Căpitan Ion Florescu, idem; dna Ecaterina dr. Leon Douffin și d. Gh. Kalinderu, nepoți de frate.

Statul a încasat 872.000 lei ca taxe succesoriale.

Pentru muzeu, — evaluat la 1.600.000 lei clădirea și obiectele de artă, — statul a refuzat încasarea taxelor, justiția având a hotărî cui aparține muzeul, care s'ar fi făcut cu banii moșteniți dela Eustațiade tocmai în acest scop.

Regina României, a fost aleasă zilele trecute membră de onoare a »Societății regale de literatură» din Londra. La solemnitatea alegerii, regina a fost reprezentată prin d. Mișu, ministrul României la Londra. Profesorul de literatură comparată d. Maurice Gerthwohl a vorbit despre opera Carmen Sylvei spunând că distinsa poeză e cântăreața sufletului și inimii românești.

Cum ne putem feriți? O revistă americană scrie următoarea anecdotă despre bogatul miliardar Rockefeller din America din care și poporul nostru poate trage unele învățături de mare folos: Tatăl său îi dădu la o mare prăvălie din Pennsylvania, sperînd că aici va primi un post. Rockefeller avea pe atunci 15 ani. Comersantul îi primi bine, însă îi spuse că se retrage din afacerile comerciale și nu are nevoie de dânsul.

— Totuși, îi spuse bătrînul, voesc să-ți ajut. Pune-te la masă și scrie ce-ți voi dăca.

Tînărul Rockefeller se puse la masă, și după dictatul bogatului comersant scrisese în fiecare zi să te preumbli două ore; »Să dormi 7 ore pe noapte; »Să te scoli regulat când trebuie; »Cum te scoli să te apuci de lucru; »Să nu bei nici whisky (rachiu), nici ceai, nici cafea; »Să nu măninci decât când ți-e foame; »Să vorbești numai atunci când trebuie; »Să nu scrii decât atunci când poți iscali; »Nu uita, că întotdeauna alții se bazează pe tine. Tu însă să nu te bazezi niciodată pe alții».

Comersantul se opri. Tînărul Rockefeller luă cu sfințenie foaia și și-o pusă în buzunar.

— Am înțeles, zise dânsul mulțumind comersantului.

— Și acum, îi răspunse comersantul plîmbă-te prin viață cu ochi bine deschiși. Iată, îți dau un dolar pentru început.

Rockefeller se ținu de promisiune. Își deschise bine ochii și adună mulți dolari.

Mulțumită publică Pentru biblioteca din Dumbrău au mai dăruit domni: Candid Mușlea diacon-învățător Brașov, Ștefan Popovici învătător director Br. Dr. Victor Fodor medic Aiud, Dr. Ioan Bianu avocat Hossusău, Ioan German proprietar Lorinț, Nic. Marcu preot Foleiud, Simian Marcu preot Gârbova de jos. Dr. Ioan Meteș avocat Aiud, X. Y. Canonic Blaj. Culegătorii tip. din tipografia Ciurcu & Cie Br. Primească marinimii donatori dela conaționalii mei Dumbrăveni și dela mine sincere mulțumiri — Br. 5/IV. n. 1914 *Popa Maior.*

Editor și redactor responsabil:
Dumitru I. Vlaicu